

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. huhtikuuta 2022
(OR. fr, en)

7769/22

JEUN 39
EDUC 114
SPORT 21
ENV 308
ONU 48

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 7053/22

Asia: Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät – Nuorten muutostoimijuuden edistämisestä ympäristön suojelemiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä edellä mainitut nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvoston 5. huhtikuuta 2022 hyväksymät neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät – Nuorten muutostoimijuuden edistämisestä ympäristön suojelemiseksi.

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät –
Nuorten muutostoimijuuden edistämisestä ympäristön suojelemiseksi

NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN
EDUSTAJAT, JOTKA

PALAUTTAVAT MIELEEN SEURAAVAA:

1. EU:n nuorisostrategian liitteenä olevassa Euroopan nuorisotavoitteessa nro 10 "Kestävä vihreä Eurooppa" tavoitteeksi on asetettu "tehdä yhteiskunta, jossa kaikki nuoret ovat ympäristöasioissa aktiivisia ja tiedostavia ja kykenevät muuttamaan omaa jokapäiväistä elämäänsä".
2. Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa¹ todetaan, että nuoret ovat "ratkaisevan tärkeitä muutostoimijoita" kestävässä kehityksessä. Lisäksi Yhdistyneiden kansakuntien nuoriso-ohjelmassa World Programme of Action for Youth² kannustetaan nuoria toimimaan aktiivisesti yhteiskunnassa.
3. Euroopan unioni on sitoutunut Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaan ja sen kestävän kehityksen tavoitteisiin, jotta tulevaisuuden maailmaa voitaisiin rakentaa vihreämmällä, rauhanomaisemmalla ja oikeudenmukaisemmalla tavalla³.

¹ YK:n turvallisuusneuvoston 25. syyskuuta 2015 antama päätöslauselma 70/1, kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030.

² Yhdistyneiden kansakuntien nuoriso-ohjelma World Programme of Action for Youth, kesäkuu 2010: <https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>

³ Kohti kestävä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä (10. joulukuuta 2019): <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14835-2019-INIT/fi/pdf>
Neuvoston päätelmät – Kattava toimintatapa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n täytäntöönpanon nopeuttamiseksi – Parempi jälleenrakentaminen covid-19-kriisin jälkeen (22. kesäkuuta 2021) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9850-2021-INIT/fi/pdf>

4. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet kaikilta osin Pariisin ilmastokokouksessa (COP21) joulukuussa 2015 hyväksyttyyn Pariisin sopimukseen. Pariisin sopimuksen tarkoituksen ja tavoitteiden saavuttamiseksi Euroopan unioni korostaa ilmastotietoisuutta lisäävien toimien kaikkien kuuden osatekijän merkitystä, tunnustaa nuorten ratkaisevan roolin muutostoimijoina ilmastotoimien yhteydessä ja kehottaa lisäämään entisestään nuorten osallistumista ilmastomuutospolitiikkaan kansainvälisellä, eurooppalaisella, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla ja ilmastotietoisuutta lisäävien toimien koko potentiaalin käyttöönotossa.
5. Ympäristönsuojelu on Euroopan unionin keskeinen tavoite, jolla varmistetaan erityisesti "korkeatasoinen ympäristönsuojelu ja ympäristön laadun parantaminen"⁴ ja saavutetaan ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä⁵.
6. Euroopan nuorison teemavuoden 2022⁶ tavoitteena on tehostaa Euroopan unionin, jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten pyrkimyksiä tukea nuoria ja työskennellä heidän kanssaan, kun olemme jättämässä pandemian taaksemme. Teemavuoden tarkoituksena on myös edistää vihreän ja digitaalisen siirtymän tarjoamia uusia mahdollisuuksia. Näiden siirtymien olisi oltava osallistavia ja niissä olisi kiinnitettävä huomiota nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, integroitumiseen.

⁴ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artikla.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2021/2316, annettu 22. joulukuuta 2021, Euroopan nuorison teemavuodesta (2022), EUVL L 462, 28.12.2021, s. 1–9.

7. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma⁷ on etenemissuunnitelma kestävän yhteiskunnan luomiseksi Euroopan unionissa sillä, että varmistetaan oikeudenmukainen ja osallistava siirtymä kaikille. Siinä korostetaan tarvetta keskittyä syrjäisimpiin alueisiin, jotka ovat erityisen alttiita ilmastonmuutokselle ja luonnonkatastrofeille.

OVAT TIETOISIA SEURAAVISTA SEIKOISTA:

8. Nuorten tietoisuus kestävän kehityksen kysymyksistä, erityisesti ympäristö- ja ilmastokysymyksistä, ja halu osallistua niihin on kasvamassa⁸. Nuoret ovat osallistuneet aktiivisesti tietoisuuden lisäämiseen ympäristökysymyksistä, mukaan lukien ilmastonmuutos, paikallisella, alueellisella, kansallisella, Euroopan ja kansainvälisellä tasolla, vaikuttamistoimien, ilmastomarssien, verkossa toteutettavien aktivointikampanjoiden ja muiden keinojen avulla.
9. Monet nuoret kannattavat vahvoja ympäristötoimia ja -toimenpiteitä ilmastonmuutokseen⁹ ja luontokatoon puuttumiseksi. Jotkut heistä ovat mukana ympäristöystävällisissä käytännöissä, jotka voivat toimia mallina muulle yhteiskunnalle. Nuoret edustajat kaikkialta maailmasta, myös kaikista Euroopan unionin jäsenvaltioista, esittelivät Glasgow'ssa pidetyssä COP26-kokouksessa Youth4Climate-julistuksen, jossa maailman johtajia kehoitetaan ryhtymään toimiin¹⁰.

⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM(2019) 640 final.

⁸ European Commission, Flash Eurobarometer 478 (2019), How do we build a stronger, more united Europe? The views of young people : report
<https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/99cb705b-fa13-11e9-8c1f-01aa75ed71a1/language-fi>

⁹ Yleiseurooppalainen tutkimus, monia maita kattava pääraportti, #Climate of change, 2021:
https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/04/IPSOS-Multi-Country-Report-complete.FINAL_.pdf

¹⁰ "Youth4Climate"-julistus on syntynyt Italian hallituksen koolle kutsuman 'Youth4Climate: Driving Ambition' -tapahtuman lopputuloksena. Se sisältää ideoita ja konkreettisia ehdotuksia joistakin kaikkein kiireellisimmistä ilmastopoliittisista kysymyksistä, myös kestävää kehitystä edistävästä koulutuksesta.

10. Nuorten aktiivisuuden ja toiminnan taso vaihtelee: koulutuksen¹¹, kulttuurin ja sosiaalisen pääoman korkea taso viittaa yleensä siihen, että toimintaa on enemmän.
11. Maailmanlaajuinen covid-19-terveyskriisi ja maailmanlaajuisen taloudellisen toiminnan tilapäinen hidastuminen, jolla on ollut merkittäviä taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia erityisesti nuoriin, ovat tuoneet esiin tiettyjen ihmisen toimien suorat vaikutukset ympäristöön¹². Erinäiset kansalliset ja eurooppalaiset elvytyspaketit ja suunnitelmat kriisin selättämiseksi tarjoavat mahdollisuuksia edistää kestävää ja vihreää siirtymää, jossa kaikilla nuorilla olisi oltava mahdollisuus täysipainoiseen osallistumiseen muutostoimijoina.

KATSOVAT SEURAAVAA:

12. On tärkeää varmistaa, että kaikki nuoret, sukupuolesta, vammasta, koulutustasosta, sosiaalisesta ja taloudellisesta taustasta, alkuperämaasta tai asuinpaikasta riippumatta, ymmärtävät kestävä kehityksen haasteet ja ovat tietoisia päätösten, toimien ja elämäntapavalintojen vaikutuksista ympäristöön, biologiseen monimuotoisuuteen ja ilmastoon. Kaikilla sukupolvilla, myös nuorilla, olisi oltava tarvittavat taidot asiaankuuluvien toimien toteuttamiseksi.
13. Jotta nuoret voisivat osallistua täysipainoisesti, heillä olisi oltava luotettavaa näyttöön perustuvaa tietoa, joka mahdollistaa tietoon perustuvien arvioiden tekemisen ympäristöön, biologiseen monimuotoisuuteen ja ilmastomuutokseen liittyvistä haasteista ja ratkaisuksista, ja sen avulla he voivat kehittää ja vahvistaa kriittisen ajattelun taitojaan. Olisi pyrittävä torjumaan ympäristöä ja ilmastomuutosta koskevaa disinformaatiota.

¹¹ David E. Campbell, What is the impact of education on civic and social engagement? Measuring the effects of education on health and civic engagement. Proceedings of the Copenhagen symposium, OECD 2006, <https://www.oecd.org/education/innovation-education/37425694.pdf>

¹² Hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin (IPCC) selvitys Climate Change 2021: The Physical Science Basis: https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_SPM_final.pdf

14. On myös tärkeää edistää sekä nuorten että sukupolvien välistä vuoropuhelua kestävään kehitykseen, ympäristönsuojeluun ja elävien olentojen kunnioittamiseen liittyvistä eettisistä kysymyksistä tekemällä tilaa keskusteluille, jotta nuoret ja koko yhteiskunta voisivat pohtia näihin kysymyksiin liittyviä arvoja ja ristiriitoja.
15. Toimet nuorten saamiseksi mukaan ympäristökysymyksiin ja toimiin ilmastonmuutoksen, saastumisen ja biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen torjumiseksi olisi otettava huomioon paikallisen, alueellisen, kansallisen ja Euroopan tason julkisessa politiikassa. Sen lisäksi, että näiden toimien olisi vastattava mahdollisimman hyvin nuorten odotuksia, niiden olisi myös annettava heille mahdollisuus osallistua aktiivisesti ja mielekkäästi kyseisten politiikkojen kehittämiseen ja täytäntöönpanoon.
16. Nuorten saaminen mukaan ympäristötoimiin edellyttää jo hyvin nuoresta iästä alkaen ympäristökysymyksiä koskevan tietoisuuden lisäämistä ja oppimista, joka voi olla virallista, epävirallista tai arkioppimista.
17. Jotta nuoret, myös sellaiset, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, voisivat kunnolla esittää ja kehittää käytännön ratkaisuja ympäristökysymyksiin, heitä olisi tuettava vapaaehtois- tai yrittäjyys Hankkeidensa täytäntöönpanossa ja heidän saatavillaan olisi oltava käytännön tukea, teknistä apua sekä julkisia avustuksia tai yksityisiä investointeja.

KOROSTAVAT SEURAAVAA:

18. On tärkeää kannustaa kaikkia nuoria osallistumaan paikallisyhteisöjensä elämän muokkaamiseen, mahdollisuuksien mukaan myös koulutuslaitosten, nuoriso- ja nuorisotyöjärjestöjen sekä paikallis- ja alueviranomaisten puitteissa, jotta he voivat olla toimijoita ja muutostoimijoita ympäristönsuojelun parantamiseksi ja ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjumiseksi.
19. Päätäjien, koulutuslaitosten, nuoriso- ja nuorisotyöjärjestöjen sekä muiden ympäristöalan sidosryhmien välinen yhteistyö on ratkaisevan tärkeää nuorten toiminnan tukemiseksi ja mahdollistamiseksi. Olisi kannustettava keskinäiseen luottamukseen ja yhteistyöhön ympäristöä koskevissa päätöksentekoprosesseissa.
20. Ympäristönsuojelua koskevissa päätöksentekoprosesseissa olisi käsiteltävä sukupolvien välistä solidaarisuutta ja oikeudenmukaisuutta, jotta nykysukupolville koituvat hyödyt eivät olisi ristiriidassa tulevien sukupolvien oikeuksien kanssa.

PANEVAT MERKILLE SEURAAVAA:

21. Tammikuussa 2022 pidetyn EU:n nuorisokonferenssin EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen alussa nuoret esittivät ajatuksia ja mielipiteitä seuraavista aiheista:

- a) *Toiminta-aloja yksilöitiin viisi. EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen aikana nuorten ja päättäjien pohdinnassa ja työskentelyssä on syytä keskittyä näihin erityisaloihin konkreettisten ehdotusten laatimiseksi.*
- b) *Ensinnäkin tiedotuksen ja koulutuksen osalta epävirallisessa koulutuksessa hankitut taidot on tunnustettava täysimääräiseksi oppimisprosessiksi. Sekä paikallisviranomaisilla että nuorisojärjestöillä on velvollisuus tehdä yhteistyötä, jotta nuorilla olisi mahdollisuus oppia enemmän ympäristöstä ja löytää ratkaisuja. Koulutus on arvokkain investointi demokratiaan.*
- c) *Toiminnan ja voimaannuttamisen osalta nuorille on annettava mahdollisuus osallistua aktiivisesti päätöksiin, jotka vaikuttavat heidän elämäänsä ja tulevien sukupolvien elämään. Nuorten on oltava mukana päätöksentekoprosessissa kaikilla tasoilla. He jäivät hyvin usein huomiotta ja ovat aliedustettuina, vaikka he ovat ilmaisseet ajatuksiaan ja huolenaiheitaan, joiden pitäisi kiinnostaa vanhempia päätöksentekijöitä.*

- d) *Hallinnon alalla alle 30-vuotiaiden nuorten osuus kansallisten parlamenttien jäsenistä on alle 2,6 prosenttia. On tarpeen varmistaa, että nuorten läsnäoloa ei väärinkäytetä keinona luoda näennäistä edustusta. Nykyisille rakenteille, kuten EU:n nuorisodialogille ja Euroopan nuorisoparlamentille, on annettava tehokkaat välineet päätöksentekorakenteina toimimiseen. Työskentelyn EU:n nuorisodialogin 9. kierroksella on oltava kestävää ja osallistavaa, jotta nuoret voivat osallistua päätöksentekoon. Mielekkään osallistumisen mahdollistamiseksi on myös olennaisen tärkeää, että nuorten saatavilla on riittävästi tukea, rahoitusta ja tietoa. Kansallisen tason osallistavia prosesseja on tarkasteltava sen varmistamiseksi, että ne ovat mahdollisimman kestäviä ja osallistavia.*
- e) *Liikkuvuuden ja solidaarisuuden osalta on havaittu, että liikkuvuus ei ole yhtä helppoa tai mahdollista kaikille nuorille. Tutkimuksen avulla on mahdollista tunnistaa paremmin ne nuoret, jotka eivät osallistu liikkuvuusohjelmiin. On tarpeen siirtyä kohti suotuisampia käytäntöjä, jotka auttavat yhteiskuntaa ymmärtämään paremmin solidaarisuusohjelmia ja tavoittamaan kaikki jäsenensä.*
- f) *Vaikka infrastruktuurin saatavuus saattaa vaikuttaa vähemmän tärkeältä alalta, infrastruktuurin ja nuorten elämänlaadun ja koulutuksen välillä on läheinen yhteys. Se, ovatko nuoret lähtöisin maaseudulta vai kaupungista, vaikuttaa siihen, miten he tekevät päätöksiä. Maaseutualueilla julkinen liikenne on todellinen ongelma. Liikkumiseen liittyvät ongelmat saattavat johtaa nuorten eristäytymiseen. Jos tietyt ryhmät nuorison joukossa syrjäytyvät, osallistava yhteiskunta ei voi toteutua. On varmistettava kestävät ja kohtuuhintaiset valinnat kaikille.*

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI JA ASIANMUKAISILLA TASOILLA

22. Tukemaan nuorisotyötä, nuoriso- ja ympäristöjärjestöjä ja muita asiaankuuluvia asiantuntijoita ja sidosryhmiä niiden toimiessa tiedottajan roolissa suhteessa nuoriin, ja antamaan niille mahdollisuus levittää ilmastonmuutoksesta, luontokadosta, saastumisesta ja muista ympäristökysymyksistä luotettavaa, täsmällistä ja laadukasta tietoa, joka perustuu tieteeseen, soveltuu eri-ikäisille ja -taustaisille yleisöille ja on mukautettu kuhunkin maantieteelliseen ympäristöön, saaret ja trooppiset ympäristöt mukaan lukien.
23. Tarjoamaan virallisen koulutuksen sekä epävirallisen ja arkioppimisen toimijoille, nuorisotyöntekijät mukaan luettuina, koulutusta ja ammatillisia oppimismahdollisuuksia interaktiivisissa, käytännöllisissä ja ratkaisukeskeisissä oppimisen menetelmissä ja toimintatavoissa, jotta nuorille voidaan tiedottaa ja heitä voidaan kouluttaa ja tukea paremmin ympäristö- ja sosiaalikysymyksissä sekä ilmastonmuutoksen osalta.
24. Antamaan nuorille virallisen koulutuksen sekä epävirallisen ja arkioppimisen avulla paremmat valmiudet ymmärtää ympäristökysymyksiä ja toimia niiden hyväksi.
25. Kannustamaan lapsia ja nuoria olemaan tarvittaessa yhteydessä luontoon erityisten aktiviteettien avulla ja kehittämään vihreitä aloitteita asiaankuuluvien ympäristöalan sidosryhmien tuella. Tällaisella luontoyhteydellä on keskeinen asema ilmastoa ja biologista monimuotoisuutta koskevan tietoisuuden lisäämisessä.

26. Kannustamaan koulutus-, nuoriso-, urheilu- ja kulttuurialojen¹³ sekä kaikkien asiaankuuluvien alojen välisten kumppanuuksien kehittämistä, jotta voidaan kehittää monialaisia, koordinoituja ja täydentäviä tiedotus- ja koulutuspohjaisia lähestymistapoja ympäristöön, luontokatoon ja ilmastonmuutokseen liittyviin kysymyksiin.
27. Kannustamaan ja tukemaan osallistavien ja nuoriin keskittyvien vertaisoppimistoimien sekä ympäristö- ja ilmastonmuutoskysymyksiä koskevien parhaiden käytäntöjen vaihtoa, kuten nuorten lähettiläiden ohjelmia ja mentorointiohjelmia tai koulutus- ja yhteistyötoimia (TCA, Erasmus+) ja verkostoitumistoimia (NET, Euroopan solidaarisuusjoukot). Näin voidaan lisätä tietoisuutta kaikkien nuorten, myös sellaisten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, keskuudessa ja kannustaa heitä ryhtymään toimiin ympäristön suojelemiseksi ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi.
28. Edistämään nuorisotyöntekijöiden asianmukaista koulutusta sen varmistamiseksi, että nuoria varten ja heidän kanssaan järjestettävät nuorisotoimet ovat ympäristöystävällisiä ja kestäviä. Kehittämään edelleen asianmukaisia nuorisotyöaloitteita, joissa keskitytään nuorten toimintaan ympäristökysymyksissä, erityisesti ilmastonmuutoksen torjunnassa ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämisessä.
29. Kannustamaan ja tukemaan sitä, että viranomaiset, yksityinen sektori ja kansalaisyhteiskunta tunnustavat ja hyödyntävät nuorten sitoutumisen ympäristönsuojeluun ja heidän tällä tavoin hankkimansa monialaiset taidot, erityisesti sosiaaliset taidot;

¹³ [Neuvoston päätelmät urheilusta kestävästä kehityksestä edistävänä tekijänä, 4. huhtikuuta 2022.]

30. Turvaamaan ja luomaan kestävät¹⁴ pitkän aikavälin turvalliset, esteettömät ja osallistavat kansalaisympäristöt paikallisten, alueellisten, kansallisten, eurooppalaisten ja kansainvälisten poliittisten päättäjien kanssa tehtävälle yhteistyölle, jossa kuullaan nuorten ääntä riippumatta heidän iästään, huolenaiheistaan tai siitä, millaisia ympäristönsuojelua ja ilmastonmuutoksen torjuntaa koskevia toimintaehdotuksia heillä on, jotta nuoria ei ainoastaan kuulla vaan he voivat myös osallistua aktiivisesti näihin kysymyksiin liittyviin päätöksiin.
31. Edistämään nuoria tutkijoita ja heidän kestävää kehitystä koskevaa työtään ympäristöhaasteisiin vastaamiseksi, toisaalta jotta he toimisivat nuorten roolimalleina ja toisaalta jotta he kannustaisivat ja edistäisivät tutkimustulosten jakamista nuorten kanssa suuremmin voimaannuttaakseen nuoret toimimaan.
32. Tukemaan ilmasto-, ympäristö- ja kestävyyskysymyksiä koskevien koulutusviitekehysten luomista kaikille ikäryhmille sekä koulutuksen tasoille tai tyypeille.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA EUROOPAN KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA
PUITTEISSA JA ASIANMUKAISILLA TASOILLA TOISSIJAISUUSPERIAATETTA
NOUDATTAEN

33. Ottamaan huomioon kaikkien nuorten – erityisesti niiden, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia – erityistarpeet ja mielipiteet paikallisissa, alueellisissa, kansallisissa ja EU:n ympäristöpolitiikoissa ja -ohjelmissa, erityisesti niissä, jotka koskevat ilmastonmuutoksen torjuntaa ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä, edistämällä heidän osallistumistaan kyseisten politiikkojen ja ohjelmien laatimiseen ja täytäntöönpanoon.

¹⁴ Päätelmät neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmiksi nuorten osallistumisen kannalta mielekkään nuorten kansalaistoiminnan turvaamisesta ja synnyttämisestä, EUVL C 501I, 13.12.2021, s. 19–23.

34. Tukemaan nuorten ja nuorisojärjestöjen aloitteita ja ottamaan niistä oppia ilmastoa, saastumista, biologista monimuotoisuutta ja muita ympäristökysymyksiä koskevien tiedotustoimien ja -kampanjoiden, myös digitaalisten toimien ja kampanjoiden, käynnistämiseksi ja toteuttamiseksi.
35. Kannustamaan, tunnustamaan ja tarvittaessa tukemaan taloudellisesti nuorten käynnistämiä ja johtamia ympäristöalan toimia ja ohjelmia, erityisesti ilmastonmuutoksen torjumista ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä koskevia toimia ja ohjelmia, jotta nuoret voivat toimia muutoksen edistäjinä koko yhteiskunnassa sekä oppilaitoksissaan, korkeakouluissaan, nuoriso- ja nuorisotyöjärjestöissään, paikallisyhteisöissään ja vertaistensa joukossa.
36. Edistämään nuorten vapaaehtoistoimintaa, jossa käsitellään ympäristökysymyksiä, erityisesti ilmastonmuutoksen torjuntaa ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä, ja helpottamaan näiden toimien saatavuutta varmistamalla erityisesti, että tämä tarjonta on laajalti saatavilla ja että siitä tiedotetaan asianmukaisissa kansallisissa ja EU:n tason portaaleissa, kuten Euroopan nuorisoportaalissa ja muiden asiaankuuluvien kanavien kautta. Edistämään kokemuksia vapaaehtoistoinnista, joissa yhdistyvät paikallinen tai kansallinen vapaaehtoistyö ja kansainvälinen vapaaehtoistyö, kannustamalla tarvittaessa synergiaan ja täydentävyyteen kansallisten järjestelmien ja toimintojen, mukaan lukien mahdolliset kansalliset vapaaehtois- tai yhteiskuntapalveluohjelmat ja -toimet, ja EU:n vapaaehtoisjärjestelmien välillä, jotta voidaan syventää nuorten vapaaehtoisten toimintaa, parantaa heidän osaamistaan ja vahvistaa heidän tunnettaan kuulumisesta Euroopan unioniin.

37. Investoimaan tarvittaessa vihreään talouteen ja tukemaan nuoria tarvittavien taitojen hankkimisessa ja helpottamaan heidän pääsyään koulutukseen, joka valmistaa heitä tulevaisuuden vihreisiin työpaikkoihin.
38. Tukemaan tarvittaessa nuoria yrittäjiä, jotka pyrkivät kehittämään hankkeita, joissa keskitytään ympäristökysymysten käytännön ratkaisuihin, erityisesti ilmastonmuutoksen torjuntaan ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseen. Kiinnittämään erityistä huomiota nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia ja lisävaikeuksia yrityksen perustamisessa, kehittämiin hankkeisiin.
39. Kehittämään tarvittaessa mentorointiohjelmia, joita johtavat ympäristöratkaisujen etsimiseen aktiivisesti osallistuvat ammattilaiset ja yrittäjät, erityisesti biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi, jotta voidaan tarjota tukea ja ohjausta nuorille, jotka haluavat toimia aktiivisesti tällä alalla.
40. Lisäämään nuorten eurooppalaisten tietoisuutta YK:n ympäristöpolitiikoista ja -aloitteista ja lisäämään heidän osallistumistaan vahvistamalla yhteistyötä asiaankuuluvien YK:n elinten, kuten YK:n ympäristöohjelman (UNEP), ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC), Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelman (UNDP) ja biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, kanssa.

PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA

41. Varmistamaan, että kaikki nuoret pystyvät ymmärtämään Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja siihen perustuvat aloitteet (kuten uusi eurooppalainen Bauhaus¹⁵) ja Euroopan eri ympäristöohjelmat sekä kokemaan ne omikseen. Edistämään aktiivisesti eurooppalaisen ilmastopimuksen kaikkia näkökohtia kaikkien nuorten keskuudessa.
42. Varmistamaan, että Euroopan ympäristöpolitiikkaa koskevat julkiset kuulemiset ovat nuorten sekä nuoriso- ja nuorisotyöjärjestöjen saavutettavissa ja että näiden kuulemisten avulla Euroopan komissio antaa sekä kansalaisille että sidosryhmille mahdollisuuden ilmaista näkemyksensä ennen lainsäädäntöehdotustensa viimeistelyä. Kannustamaan samalla nuoria ja nuorisoyrityksiä osallistumaan mielekkäästi kansalaisten toimintaa koskeviin aloitteisiin, jotka kuuluvat Euroopan unionin missioihin¹⁶.
43. Edistämään ja kannustamaan eurooppalaisia liikkuvuusmahdollisuuksia ja ympäristöalan aloitteita Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman yhteydessä sen varmistamiseksi, että kaikki nuoret voivat halutessaan osallistua aktiivisesti ympäristöasioihin, myös nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, erityisesti syrjäisimpien alueiden, saarialueiden sekä maaseutu- ja syrjäseutujen nuoret. Varmistamaan, että ympäristöystävälliset liikennemuodot asetetaan etusijalle näissä aloitteissa, jotta voidaan pienentää nuorten liikkuvuushankkeiden hiilijalanjälkeä ja samalla varmistaa, että ne soveltuvat tarpeisiin syrjäisimmillä alueilla, jotka kärsivät syrjäisestä sijainnistaan johtuvista rajoitteista.

¹⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Uusi eurooppalainen Bauhaus, COM(2021) 573 final.

¹⁶ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan unionin missiot, COM(2021) 609 final

44. Toteuttamaan yhteistyössä nuorisojärjestöjen ja nuorten kanssa vertaisoppimistoimia, joissa on kyse nuorten osallistumisesta ympäristökysymyksiin, biologisen monimuotoisuuden säilyttämisestä ja ennallistamisesta sekä ilmastonmuutoksen ja saastumisen torjunnasta, jotta voidaan kartoittaa jäsenvaltioiden nykyisiä parhaita käytäntöjä ja helpottaa näiden käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä.

KEHOTTAVAT KAIKKIA NUORISO-, YMPÄRISTÖ- JA ILMASTONMUUTOSALAN EUROOPPALAISIIN YHTEISTYÖALOITTEISIIN OSALLISTUVIA SIDOSRYHMIÄ

45. Kehittämään Euroopan solidaarisuusjoukkojen ja muiden kansallisten tai kansainvälisten vapaaehtoisohjelmien edunsaajille suunnattuja vapaaehtoistoimia, joissa käsitellään ympäristökysymyksiä. Lisäämään kaikkien vapaaehtoisten tietoisuutta ympäristökysymyksistä ja heidän operaatioidensa ympäristövaikutuksista riippumatta siitä, mihin aloihin he osallistuvat, jotta he voivat olla erityisen valppaita hiilijalanjälkensä suhteen näiden toimien aikana.
46. Vahvistamaan eurooppalaista yhteistyötä jakamalla välineitä ja parhaita käytäntöjä nuorten ympäristötoimiin osallistumisen alalla, erityisesti ilmastonmuutoksen ja saastumisen torjunnassa ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämisessä, Euroopan tasolla muun muassa hyödyntämällä täysimääräisesti Erasmus+ -ohjelman, Euroopan solidaarisuusjoukkojen ja muiden asiaankuuluvien EU:n rahoitusvälineiden tarjoamia mahdollisuuksia.

a) VIITTEET

Antaessaan nämä päätelmät neuvosto ja neuvoston istunnossa läsnä olevat jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat panneet merkille seuraavat asiakirjat:

- Euroopan parlamentti, 2021 Youth Ideas Report For The Conference On The Future Of Europe: https://european-youth-event.europarl.europa.eu/wp-content/uploads/2021/10/2021_EYE_Report-Booklet_A5_20-10-Accessible.pdf
- Yhdistyneet kansakunnat, päätöslauselma 70/1, Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle "Euroopan vihreän kehityksen ohjelma", COM(2019) 640 final.
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia, COM(2020) 380 final.
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Eurooppalainen ilmastopäätösaloite, COM(2020) 788 final.
- Yhdistyneet kansakunnat, 2015, Pariisin sopimus: [ADOPTION OF THE PARIS AGREEMENT - Paris Agreement text English \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/paris_agreement/text/english)
- Neuvoston päätelmät "Kohti kestävä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä – tähänastinen edistymisen ja seuraavat toimet": <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14835-2019-INIT/fi/pdf>

- Neuvoston päätelmät "Kattava toimintatapa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n täytäntöönpanon nopeuttamiseksi – Parempi jälleenrakentaminen covid-19-kriisin jälkeen": <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9850-2021-INIT/fi/pdf>
- Euroopan komissio, puhe unionin tilasta 2021: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_fi_0.pdf
- Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027, EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1–22.
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä, COM(2020) 625 final.
- Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), EUVL C 66, 26.2.2021.
- Päätelmät neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmiksi nuorten osallistumisen kannalta mielekkään nuorten kansalaistoiminnan turvaamisesta ja synnyttämisestä, EUVL C 501 I, 13.12.2021, s. 19–23.
- Neuvoston päätelmät EU:n nuorisostrategian (2019–2021) täytäntöönpanosta, EUVL C 504I, 14.12.2021, s. 10–11.
- Youth4Climate-julistus [Youth4Climate Manifesto \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/youth4climate), marraskuu 2021.

b) NÄISSÄ PÄÄTELMISSÄ tarkoitetaan

'biologisella monimuotoisuudella' kaikkiin, muun muassa maan, meren ja muiden vesien ekosysteemeihin tai ekologiin kokonaisuuksiin kuuluvien elävien eliöiden vaihtelevuutta; tähän sisältyy myös lajin sisäinen ja lajien välinen sekä ekosysteemien monimuotoisuus.

'ilmastonmuutoksella' muutoksia, jotka johtuvat suoraan tai välillisesti ihmisen toiminnasta, muuttavat maapallon ilmakehän koostumusta ja pahentavat ilmastomalleissa havaittavia luonnollisia vaihteluja vastaavina ajanjaksoina.

'toiminnalla' toimia, jotka toteutetaan vapaaehtoiselta pohjalta tai vapaaehtoistyön muodossa. Toiminnalla tarkoitetaan vapaaehtoista ja itsenäistä kansalaistoimintaa muiden hyväksi.

'ympäristöllä' luonnollisten ja sosioekonomisten tekijöiden yhdistelmää, joka muodostaa perustan yksilön, väestön tai yhteisön elinoloille eri alueilla. Ympäristönsuojeluun kuuluu toimenpiteitä, joilla rajoitetaan tai kumotaan ihmisen toiminnan kielteisiä vaikutuksia ympäristöön.

'mentoroinnilla' nuoren ja mentorin välistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä tapahtuvaa vapaaehtoista nuoren ja mentorin välistä suhdetta, joka on järjestetty ammatillisissa puitteissa.

'vertaisoppimistoimilla' toimia, joiden avulla jäsenvaltiot, joilla on samanlaisia poliittisia haasteita, voivat työskennellä klustereissa ja jakaa hyviä käytäntöjä, kiinnittää huomiota maakohtaisiin haasteisiin tai tukea tiettyä kansallista uudistusohjelmaa tarvittaessa vertaismaiden, sidosryhmäorganisaatioiden ja riippumattomien asiantuntijoiden avulla¹⁷.

¹⁷ Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden hallintorakenteesta edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), (2021/C 497/01), kohta 11.

'kestävällä kehityksellä' nykyisten sukupolvien tarpeisiin vastaamista tavalla, joka ei vaaranna tulevien sukupolvien mahdollisuuksia vastata omiin tarpeisiinsa. Sillä edistetään dynaamista taloutta, täystyöllisyyttä, korkeatasoista koulutusta, terveydenhuoltoa ja sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä ympäristönsuojelua turvallisessa ja rauhanomaisessa maailmassa, jossa kunnioitetaan kulttuurista monimuotoisuutta.

'nuorilla, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia' nuoria, joiden on hankalaa hyödyntää tehokkaasti ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia taloudellisista, sosiaalisista, kulttuuriin liittyvistä, maantieteellisistä tai terveyteen liittyvistä syistä, maahanmuuttajataustansa vuoksi tai esimerkiksi vammaan tai oppimisvaikeuksiin liittyvistä syistä taikka muista syistä, mukaan lukien syyt, jotka voivat johtaa perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettuun syrjintään¹⁸.

¹⁸ Asetuksen (EU) 2021/888 2 artiklan 4 kohdan määritelmä.